

HRVATSKI *glasnik*

XXXIII. godina, 33. broj

17. kolovoza 2023.

cijena 250 Ft

Predsjednica Mađarske Katalin Novák na Sinjskoj alki

Foto: HINA

3. stranica

Izmještena sjednica

3. stranica

Hrvatski dan u Šiklošu

7. stranica

Obiteljski roman Josipa Mihovića

14. stranica

Nije lako

Volim biti u društvu mladih. Tad se i sama osjećam mlađe i ponese me njihovo uzbuđenje za novim stvarima, dobra volja, želja za pronalaskom novih mogućnosti. Budući da sam po struci nastavnica, bez obzira na to što više ne radim u profesiji uvijek nađem vremena za to da budem u vezi s njima, organiziram radionice, kampove, tečajeve, izlete i dr. U tim prigodama upoznam se s njihovim problemima, doznam što ih zanima, čime su okupirani, što su im brige, nedoumice, strepnje. Svaka generacija mladih odrasta u drugom okruženju, u drugom razdoblju, susreće se s drugim utjecajima. Stoga imaju i drukčije poglede, vizije, želje. Kad sam se družila s njima, pitali su me kako je bilo kad smo mi bili mladi, kako smo se družili, što nas je ispunjavalo. Pitali su je li bilo teže tad ili danas. U to vrijeme naše su generacije imale želje koje su danas možda već smiješne, npr. slušati rock, putovati na Zapad, studirati, raditi, zapravo živjeti slobodno... Danas je to mladima donekle dato, pa mnogi misle kako je današnjoj mladeži mnogo lakše i bolje, da imaju mnogo više mogućnosti. Možda je tako, no mislim da svako doba ima svoje mane. Današnja mladež susreće se s drugim problemima. Prekompliciran život odnosno moderno doba zapravo im je skratilo vrijeme, stalno se trči za nečim, rokovi stižu, obveze se gomilaju, a to dovodi do velikog stresa. Mnogi se mladi osjećaju preopterećeno. Ljestvica uspjeha dignuta je gotovo do nedostižnosti. Informacije ih bombardiraju sa svih strana i u kompliciranom svijetu nije im lako snalaziti se, a ujedno su i svjesni svojih problema. Imaju želju za promjenama, za učenjem, to se očitovalo i u njihovim akcijama za bolje obrazovanje. Načisto su s tim da bez učenja i rada ne mogu napredovati, ne mogu ostvariti svoje snove, što je važno i za razvoj cijelog društva. Nažalost, kako kažu, malo je razumijevanja za njihove potrebe, pa im zbog toga ponekad nedostaje motivacija i sve su češće nezainteresirani i bez volje. Mladi su, bez sumnje, nositelji budućnosti, no kako bi postigli bolju budućnost, u početku im je potrebna mala podrška. Tu podršku mogu dobiti od nas starijih jer, moramo priznati, kakve su god želje imale prijašnje ili sadašnje generacije mladih, izboriti se za sebe nije bilo lako tad, a nije ni sad.

Beta

Glasnikov tjedan

„Mađarskim je turistima u ljetnim mjesecima jedna od omiljenih destinacija Hrvatska i Jadransko more. Blizu je. Sjedneš u automobil i istoga si dana na cilju.“

Ljeto je. Vrijeme je godišnjih odmorâ, masovnih odlazaka Europljana koji sebi to mogu priuštiti na južna toplâ mora, na Jadransko more. Ali turizam nije gospodarska grana na koju računaju samo države koje imaju toplâ mora i razvedenu obalu nego sve zemlje Europe, pa tako i Mađarska. Situירani Europljani slažu svote koje su im potrebne za zimovanje, ljetovanje, posjete dalekim kontinentima i krajevima u svim godišnjim dobima. Putovanja su im stil života – *must be*. Ponuda ima, turističke agencije zovu. Ljudi su posljednjih tridesetak godina postali putnici, posjećuju bliže i dalje krajeve, fotografiraju se nasmiješeni s ruševina atenske Akropole, visoravni Meksika, sejšelskih otoka, slapova Krke ili padina izgubljenog grada Inka...

Mađarskim je turistima u ljetnim mjesecima jedna od omiljenih destinacija Hrvatska i Jadransko more. Blizu je. Sjedneš u automobil i istoga si dana na cilju. Neki otkrivaju Albaniju, a dosta njih ide i u Crnu Goru. Kako donosi Mađarska izvještajna agencija, ove je godine više mađarskih turista u Hrvatskoj nego 2022. godine. U srpnju je taj broj porastao za 3 %, a i početak kolovoza premašuje prošlogodišnje brojke. Portal *Szallas.hu* ukazuje na povećanje mrežnih rezervacija smještaja te kako se od četiri rezervacije tri ostvaruju u dužini od četiri do sedam noćenja. Mađarske turiste nisu preplašile vijesti o visokim cijenama u Hrvatskoj i sveopćoj skupoći. Jer ono što je popust ili akcija, to je stvarna akcija i jeftinije je nego u Mađarskoj. Pojedine su namirnice znatno jeftinije u supermarketima, a i gorivo je povoljnije. Doduše, tečaj forinte nije baš snažan, ali tako je nekako bilo i prošle godine u ovo vrijeme. Sedamnaest posto svih rezervacija preko *Szallas.hu* hotelski je smještaj, dok se 76 % rezervacija odnosi na apartmane. Prema podacima, jedno noćenje u Hrvatskoj ovoga ljeta u prosjeku stoji 13 620 forinti, što je

18 % više nego prošle godine. Noćenje u hotelu u prosjeku stoji 28 570 forinti po osobi, što je povećanje od 6 % u odnosu na ljetno 2022. godine. U slučaju izvanhotelskog smještaja u prosjeku je potrebno platiti 10 960 forinti po osobi po noćenju, što je povećanje za 19 posto. Srpanj i kolovoz omiljeni su mjeseci mađarskih turista, dok je svaka deseta ljetna rezervacija ostvarena u lipnju, a 8 % dosadašnjih predbilježbi je za rujan. Mađarski turisti otkrili su rujan i lijepo rujansko vrijeme uz znatno niže cijene smještaja. Omiljeno je odredište Kvarner – 35 posto svih rezervacija za Hrvatsku na *Szallas.hu* je za Kvarner. Kvarner je i nešto skuplji, u prosjeku 15 160 forinti po osobi po noći u odnosu na drugu najtraženiju regiju, Dalmaciju (Zadar) s 27 % rezervacija i prosječno 11 450 forinti za noćenje po osobi.

Turizam ostvaruje dobre rezultate i u Mađarskoj. Tako je od početka ljeta do sredine srpnja zabilježeno otprilike 2,7 milijuna gostiju i više od 6,7 milijuna noćenja, a velik se broj noćenja ostvaruje u ruralnom turizmu. U usporedbi s 2022. Budimpešta je ovog ljeta privukla oko 30 % stranih turista više, a broj domaćih gostiju također je u tom razdoblju porastao za više od 4 %. Broj noćenja u glavnom gradu u odnosu na prošlo ljetno porastao je gotovo za petinu. U ljetnoj sezoni najviše noćenja u glavnom gradu Mađarske ostvarili su turisti iz Ujedinjenog Kraljevstva, Njemačke i Sjedinjenih Američkih Država, a slijede ih Izraelci i Talijani.

U prvih mjesec i pol ljeta mađarski su hoteli ostvarili prihod od 127,7 milijardi forinti. Od toga su stranci ostavili 74,3 milijarde, 28 % više nego u istom razdoblju 2022. SZÉP karticom plaćeno je 12 % prihoda od domaćeg smještaja. Prihod ugostiteljstva od 251,2 milijarde forinti premašio je prethodnu godinu za 16 posto, izvijestila je Mađarska turistička agencija.

Branka Pavić Blažetin

Predsjednica Mađarske u posjetu Republici Hrvatskoj

Na ovogodišnju Sinjsku alku na poziv predsjednika Republike Hrvatske Zorana Milanovića došla je i predsjednica Mađarske Katalin Novák.

Predsjednik Republike Hrvatske Zoran Milanović i predsjednica Mađarske Katalin Novák zajedno su u Sinju 6. kolovoza pratili 308. Sinjsku alku, kojoj je predsjednik Republike Hrvatske i pokrovitelj. Ova povijesna manifestacija – koja simbolizira hrabrost, zajedništvo i pobjedu – okupila je mnoge uzvanike iz Hrvatske i inozemstva.

Predsjednica Mađarske Katalin Novák došla je na Sinjsku alku na poziv predsjednika Milanovića. Njezin dolazak u Sinj dogovoren je ranije i s vodstvom Viteškog alkarskog društva, koje posljednjih godina nastoji internacionalizirati tu tradicionalnu vitešku manifestaciju te je promovirati i izvan granica Hrvatske.

Uoči 308. Sinjske alke predsjednici Milanović i Novák sa suradnicima su obišli izložbu „Stipe Sikirica – blizina čovjeka i zavičaja“ u Galeriji Sikirica uz stručno vodstvo kustosice Ane Žanko. Također su obišli i Muzej Sinjske alke te sudjelovali na Vojvodinu prijemu tijekom kojeg im je predsjednik Viteškog alkarskog društva Stipe Jukić uručio prigodne darove.

Predsjednica Mađarske Katalin Novák došla je na Sinjsku alku na poziv predsjednika Milanovića

Predsjedniku Republike Hrvatske i pokrovitelju 308. Sinjske alke Zoranu Milanoviću uručena je Zlatna plaketa Alke. I gošći ovogodišnje Sinjske alke, mađarskoj predsjednici Katalin Novák, u Alkarskim je dvorima uručena Zlatna plaketa Alke.

BPB

Foto: HINA

Izmještena sjednica Saveza državnih narodnosnih samouprava

U Gornjem Seniku, slovenskom naselju u Mađarskoj, od 6. do 8. lipnja održana je godišnja izmještena skupština Saveza državnih narodnosnih samouprava (ONÖSZ). Već je postalo tradicijom da se svake godine organizira ovakav susret, i to s ciljem upoznavanja jedne od narodnosti u Mađarskoj. Ove godine predsjednike državnih samouprava i parlamentarne glasnogovornike narodnosti ugostila je Slovenska državna samouprava sa sjedištem u Gornjem Seniku.

U službenom dijelu programa razgovaralo se o nekoliko aktualnih tema. Čelnici državnih narodnosnih samouprava naznačili su da zbog povećanih troškova postoje poteškoće u zadovoljavajućem radu institucija, posebice javnih obrazovnih ustanova. Kako bi se očuvalo sigurno djelovanje državnih narodnosnih samouprava i njihovih institucija, potrebno je povećati operativnu potporu mjesnih i državnih narodnosnih samouprava. Tijekom revizije sustava potpore koja se temelji na zadatcima pronaći će način da narodnosne samouprave koje

preuzimaju dodatne zadaće – upravljanje školama, zavičajnim kućama i kulturnim centrima – dobiju veću potporu. Dogovorili su se da će uputiti pismo vodstvu javnog medijskog servisa i zatražiti informacije o promjenama koje se odnose na emitiranje narodnosnih programa, a uz to podržali inicijativu da zajednički posjete narodnosne studije kako bi se upoznali s uvjetima za stvaranje programa.

Nadalje, bilo je riječi i o kongresu Savezne unije europskih narodnosti (FUEN) koji je planiran za rujan i koji će u Pečuhu organizirati Njemačka državna samouprava. Na njemu će predstavnici europskih narodnosti održati svoju opću skupštinu te upoznati narodnosne zajednice u Mađarskoj.

Tijekom trodnevnog boravka u Porabju sudionici skupa među ostalim posjetili su Slovensku državnu samoupravu, slovenske dvojezične škole u Gornjem Seniku (Felsőszölnök) i Štefanovcima (Apátistvánfalva), baroknu crkvu u Monošteru (Szentgotthárd), etnografski i zavičajni muzej „Avgust Pavel“ (Ágoston Pável), Slovenski kulturno-informativni centar kao i novi digitalni muzej putovanja kroz vrijeme. Susreli su se s djelatnicima Uredništva Radija „Monošter“ i tjednika „Porabje“ te stekli uvid u rad Saveza Slovenaca u Mađarskoj. Osim toga obišli su i brojne kulturno-povijesne znamenitosti i spomenike Slovenaca u Mađarskoj.

Primopredaja obnovljene župe u Štefanovcima (Apátistvánfalva) bila je svečani trenutak trodnevnice, kojoj je prethodilo misno slavlje na slovenskom jeziku. Susret je svojom nazočnošću uveličao i Miklós Soltész, državni tajnik za vjerske i narodnosne odnose, koji je uz svečanu primopredaju župe u vrlo dobrom raspoloženju razgovarao s predstavnicima narodnosti.

S. B.

Foto: Ferenc Sütő

Drugi Kamp hrvatskog jezika u Vlačićima

U razdoblju od 18. do 25. lipnja održan je drugi kamp hrvatskog jezika koji je okupio učenike iz Bačke, Baranje i Podravine, i to iz devet škola gdje se hrvatski jezik predaje kao predmet. U kampu je sudjelovalo 60 djece s nastavnicima u iščekivanju sadržajnog i uzbudljivog tjedna.

U poslijepodnevnom satima sretno smo stigli i pripremili se za otvorenje kampa te predstavili kućni i dnevni red, program tjedna, podijelili skupine, upoznali se i obišli naselje. Zacrtili smo cilj prema kojemu smo išli te istakli važnost vježbanja govorenog jezika i tako usmjerili jezična zanimanja.

Upoznali smo istaknute povijesne i kulturne znamenitosti Hrvatske, na izletima neke i posjetili. Mnogi su se dokazali u nogometu ili na radionicama kao što su vješte ruke, ples i pjevanje. Vrijeme nas je poslužilo, pa smo uživali u ljepoti mora, kupanju, druženju na plaži i bezbrižnoj igri. Obišli smo gradove Pag i Zadar, na putu prema kući Viroviticu, doznali smo kako se proizvodi sol, vozili se brodom i divili se igri dupina. Na završnoj večeri podijelili smo diplome najaktivnijima na jezičnim vježbama, pohvalili one koji su imali najurednije sobe te one koji su pokazali svoju kreativnost na raznim zanimanjima.

Dani su brzo prošli, a meni je ostalo da pohvalim svakog sudionika i da zahvalim svojim kolegicama Anici Popović, Evi Adam Bedić, Jutki Poljak, Silviji Varga, Tünde Balatinac, Mariji Barac i koordinatorici Esteri Bogardi za savjesno obavljen posao, brigu i čuvanje.

Angela Šokac Marković

III. HDS-ov kamp u Vlačićima

Hrvatska državna samouprava u suradnji sa svojim institucijama u Pansionu Zavičaj u Vlačićima na otoku Pagu od 25. lipnja do 2. srpnja održala je svoj treći jezični kamp.

Kao i svake godine, i ove su godine svi sudionici uzbuđljivo čekali dan kad se kreće na 8 do 9 sati dug put do Vlačića. Učenici iz Gradišća (Bizonje, Koljnofa, Petrova Sela, Sambotela) većinom su već „stari“ gosti kampa, ali u dosta lijepom broju javili su se i novi učenici. Drugi autobus krenuo je iz Budimpešte s HOŠIG-ov-

cima i njihovim pratiteljima, a usput su pokupili i tri učenika iz Boršfe.

Program kampa odvijao se prema unaprijed izrađenu planu voditeljice kampa Edite Horvath-Pauković u suradnji s kolegama Kingom Keglović, Katicom Mohoš-Arato, Renatom Novak, Nikolinom Jurina te Attilom Vincerom. Sa strane HDS-a u rad se uključila Mirjana Šteiner. Tijekom prijedpodneva odvijale su se jezične vježbe i radionice. Na prvoj radionici učenici su prezentacijama predstavili svoju školu.

Prije svakog izleta djeca su se upoznala sa zanimljivostima aktualnog grada, tako da su naučili mnogo zanimljivosti o Zadru, Ninu, gradu Pagu. Ni ove godine nije izostao izlet brodom. Naravno, bilo je dovoljno vremena i za kupanje, sport, plesanicu, druženje. Na kraju cjelotjednog programa u veselim kvizovima pokazali su koliko su naučili.

Na putu do domova još su posjetili grad Čakovec, mjesto s bogatom poviješću.

Edita Horvath-Pauković

Hrvatsko-njemački narodnosni kamp u Gari

U organizaciji Garske osnovne škole od 3. do 7. srpnja održan je hrvatsko-njemački narodnosni kamp za polaznike hrvatske i njemačke predmetne nastave. U petodnevnom kampu pod nazivom „Dvije narodnosti u jednom kampu“ sudjelovao je 31 učenik hrvatske i njemačke nastave. Učenici pohađaju isti razred, a s njima je radilo četvero nastavnika, među njima i jedini učitelj hrvatskoga jezika Ivan Kričković.

Garska osnovna škola jedna je od škola u Bačkoj gdje se odvija predmetna nastava hrvatskog i njemačkog jezika, i to pet sati jezika i jedan sat narodopisa tjedno. Uz to se poučava i narodni ples, a u okviru Osnovne umjetničke škole „Danubia“ iz Baje i tambura.

Kako nam je uz ostalo kazao učitelj Kričković, već godina organiziraju ljetni kamp koji su i ove godine nastojali ispuniti raznovrsnim sadržajima. Kamp je ostvaren uz potporu Fonda za upravljanje „Gábor Bethlen“ od 800 000 forinti odnosno uz potpore Hrvatske i Njemačke narodnosne samouprave od ukupno 606 900 forinti. Prema njegovim riječima, svrha je i cilj kampa upoznavanje hrvatske i njemačke kulture, materinskog jezika, vjere i povijesti naroda s kojima zajedno žive, razvoj ekološki i zdravstveno osviještena života i ponašanja. Tako su djeca i nastavnici kao dar dobili bilježnicu od recikliranog papira. Uz razna zanimanja i radionice te ples i pjevanje tijekom tjedna posjetili su rimokatoličku župnu crkvu u Gari razgledavši obnovljene vitraje s hrvatskim i njemačkim natpisima, a u Liptódu su pekli štrudle i pravili svijetle. Između ostalog posjetili su i Muzej „Dorottya Kanizsai“ u Mohaču, gdje su se koristili uslugama muzejske pedagogije. Tijekom posjeta Njemačkom obrazovnom centru u Baji pogledali su kutiju Ulm, upoznavši povijest doseljavanja Nijemaca u Mađarsku. Tako su djeca uistinu mogla puno naučiti, ali i uživati u cjelotjednom programu narodnosnog kampa. Uz Ivana Kričkovića s djecom su radile učiteljice Zsuzsanna Hirschlégel, Barbara Orosz i Andrea Szabó.

Kamp je zaključen u petak 7. srpnja, kad je u ranim poslijepodnevnim satima održan i završni kulturni program. Nazočne je srdačno pozdravila ravnateljica škole Csilla Solt, koja je najavila plesne koreografije koje je s djecom tijekom tjedna uvježbala Angela Kurta. Kako je uz ostalo naglasila, završni program sadržava i predstavljanje dječjih radova u okviru

Pjevački trio pratili su Marko na tamburi i Zsigmond na harmonici

male izložbe. Uz to je posebno pozdravila novinara Hrvatskog glasnika, čime će priredba, kako je kazala, biti predstavljena široj javnosti, što je jedna od obveza ispunjavanja natječaja uz koji je kamp i ostvaren. Ujedno je zahvalila Fondu za upravljanje „Gábor Bethlen“ na potpori od 800 000 forinti te hrvatskoj i njemačkoj samoupravi na potpori od 606 900 forinti, dakle 303 450 forinti po samoupravi. Zahvaljujući toj potpori ostvaren je sadržajan i raznolik program. Zahvalila je djeci, nastavnicima i svim djelatnicima škole koji su sudjelovali u radu, a nadalje i roditeljima i svim podupirateljima kampa. Tom prigodom polaznici kampa predstavili su se hrvatskim i njemačkim plesovima te pjesmama u pratnji učenika Marka na primtamburi i Zsigmonda na harmonici. Uz malo druženje sudionika, nastavnika i roditelja predstavljena je i prigodna izložba dječjih radova izrađenih tijekom kampa.

S. B.

Sudionici su prikazali bunjevačkohrvatske i njemačke plesove

Ravnateljica škole Csilla Solt pozdravlja nazočne

Hrvatski dan u Šiklošu

Promocija zbirke pjesama „Putokazi sjećanja“ Age Magušić

Uz promociju zbirke pjesama Age Magušić „Putokazi sjećanja“ u sklopu VIII. Hrvatske večeri u Šiklošu, održane u organizaciji Hrvatske samouprave Šikloša, 2. srpnja u šikloškoj tvrđavi mogao se razgledati stalni postav spomen-izložbe o Semartinu koji je izložen u šikloškoj tvrđavi već nekoliko godina. Nakon promocije zbirke pjesama slijedio je koncert Panonskog tamburaškog orkestra pod ravnanjem Ivana Draženovića. Svojom izvedbom orkestar je oduševio nazočnu publiku, koja se ove godine okupila u lijepom broju. Slijedio je ništa manje uspješan nastup KUD-a „Marica“ iz Salante, a nakon nastupa i plesačnica za sve posjetitelje i sudionike večeri u Šiklošu. Plesačnicu je vodila Vesna Velin, a svirao pečuški Orkestar „Misija“.

Promocija zbirke „Putokazi sjećanja“

U nakladi Hrvatske samouprave Šikloša svjetlo dana ugledala je knjižica Age Magušić pod naslovom „Putokazi sjećanja“. Riječ je o izdanju na 59 stranica koje uz riječ urednice Timee Bockovac i predgovor recenzentice Lille Trubić te životopis autorice sadržava 32 pjesme koje je napisala Aga Magušić, rodom iz Semartina, udana Czimmerman, sa stalnom adresom u Pečuhu. Knjižica je promovirana 2. srpnja u šikloškoj tvrđavi u sklopu ovogodišnjeg šikloškog Hrvatskog dana, a promovirali su je osim autorice Age Magušić urednica knjige Timea Bockovac, koja je vodila razgovor i s autoricom i s recenzenticom knjige Lillom Trubić kao i lektorom Silvestrom Balićem.

Izdanje koje je nastalo uz financijsku potporu Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske grafički je oblikovao, kao i naslovnicu, Máté Bockovac, a tiskano je u 200 primjeraka.

O čemu je zapravo riječ? O zbirci pjesama koju je napisala Aga Magušić. Svima nama koji pratimo tisak na hrvatskom jeziku u Mađarskoj poznato je kako bi u proteklih domalo tridesetak godina Aga Magušić s vremena na vrijeme objavila poneku pjesmu na stranicama novina, kalendara ili katoličkog lista. Nije ona to tajila. Dapače, znala je i na priredbama, ako je bilo potrebno, i reći poneku svoju pjesmu (primjerice na promociji Hrvatskog kalendara u Pečuhu u Klubu Augusta Šenoa). Ovoga puta našao se kao nakladnik Hrvatska samouprava Šikloša na tragu svojeg zadatka čuvanja kolektivnog sjećanja na selo Semartin, u neposrednoj blizini Šikloša, u kojem su nekad živjeli šokački Hrvati – tako i predci Age Magušić, koja i danas sebe naziva Semarćankom. „Cilj je nakladnika izdavanjem ove zbirke pjesama doseći šire čitateljstvo s ciljem očuvanja uspomena o Semartinu i istica-

Plesači KUD-a „Marica“

Panonski tamburaški orkestar

Brojna publika

nja povezanosti s prošlošću, ali i odgovornosti hrvatske zajednice prema svojoj budućnosti“, riječi su urednice Timee Bockovac.

Naša je autorica duboko religiozna i, po njezinim riječima, u Međugorju je čula Gospin glas kako treba objaviti pjesme. Ona nema pjesničke uzore, piše kako joj dođe po osjećaju kad ima potrebu napisati ono što je zaokuplja. Rođena je 1944. godine u Semartinu, a nakon osnovne škole u rodnom selu školovanje nastavlja u budimpeštanskoj tada srpsko-hrvatskoj gimnaziji. Višu zdravstvenu školu završava u Segedinu. Do mirovine radi kao patronažna sestra u Somogyhárságyu, a potom u Pečuhu. Majka je dvoje djece, sina i kćeri, baka troje unučadi i prabaka sedmero prauučadi. Udovica je. Svi mi je znamo i kao nekadašnju članicu Ženskog pjevačkog zbora „August Šenoa“.

Branka Pavić Blažetin

ELTE – Konferencija mladih slavista

Već tri godine zbog pandemije nije bila održana konferencija mladih slavista koju je jedanput godišnje organizirao Institut za slavistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta „Loránd Eötvös“. Ovogodišnja deseta konferencija održana je 18. svibnja u Kampusu „Astoria“ i okupila je velik broj predavača.

Otvaranje je održano na engleskom i jednim dijelom na slovačkom jeziku, a ostali programi održani su na slavenskim jezicima. Okupljene mlade slaviste pozdravili su glavni organizator György Rágyanszki, zamjenica ravnatelja Instituta za slavensku i baltičku filologiju Katalin Kroó te voditelj Odsjeka za slavensku filologiju Stjepan Lukač.

Konferencija je započeta dvama plenarnim izlaganjima – prvo je na ruskom jeziku prezentirala Dominika Zoltán Rani Čehov i novinski prostor: *interdiskurzivno istraživanje*, a drugo na hrvatskom jeziku Előd Dudás pod naslovom *Hungarizmi u srednjojužnoslavenskim jezicima*.

Sekcijom na temu južnoslavenskih jezika predsjedali su Mladen Pavičić i Kamilla Szakáts. Kamilla Szakáts održala je i predavanje *Hrvatski tisak u Mađarskoj*. Govorila je o važnosti i ulozi tiska na materinskom jeziku u cilju očuvanja jezika, kulture i

Kamilla Szakáts

identiteta. Govorila je kratko o povijesti Hrvata u Mađarskoj, ističući 800 godina zajedničke ugarsko-hrvatske državne zajednice. Spomenula je i Neprofitno poduzeće za kulturnu, informativnu i izdavačku djelatnost „Croatica“, koje među ostalim izdaje Hrvatski kalendar koji donosi napise širokog spektra. Govoreći o tjedniku Hrvata u Mađarskoj, istaknula je kako je Hrvatski glasnik „jedan od najvažnijih medija koji čuva hrvatsko pismo te time i hrvatski jezik“. Osvrnula se i na jezične raznolikosti Hrvata u Mađarskoj te na njegovanje hrvatskih dijalekata i mjesnih govora. Spomenula je i Hrvatske novine, tjednik gradišćanskih Hrvata, koje izlaze u Austriji, ali pišu i o gradišćanskim Hrvatima u Mađarskoj. Govorila je i o Danu hrvatskog tiska koji „se slavi kao spomen na dan kad su Hrvati u Mađarskoj dobili samostalni zajednički medijski prostor (2. svibnja 1991.), kad je tiskan prvi broj tjednika Hrvata u Mađarskoj – Hrvatski glasnik“. Slijedila je rasprava koja je obuhvatila razne aspekte – od sadržaja i dizajna do važnosti predstavljanja raznih dijalekata i očuvanja hrvatskog jezika unutar hrvatske zajednice u Mađarskoj. Publikacije na hrvatskom jeziku primarno pružaju informacije hrvatskoj zajednici, ali uz to povezuju ljude te promiču identitet Hrvata koji žive izvan matične zemlje, održavajući tako veze s vlastitom kulturom, ali istovremeno sudjelujući i u širem hrvatskom identitetu. Osim toga, predstavljanje raznih dijalekata unutar zajednice naglašava važnost jezične raznolikosti i njezinu ulogu u očuvanju kulturne baštine, čulo se na konferenciji.

D. O.

Organizatori i sudionici jubilarne 10. konferencije mladih slavista u Budimpešti

Trenutak za pjesmu

mala lara

ja imam malu laru
stavim je u džep i kažem
hajde mala lara budi kosjenka
hajde budi malo nešto drugo
a mala lara uzme olovku i napiše
ujesen livade uvenu,
ali ja ih vidim zelene
ujesen ih uberu i nahrane stoku
ali ja nacrtam nanovo svaku travku
ja imam malu laru
stavim je iza uha i kažem
čekaj kad mi te bude želja
čekaj dok kosa naraste da se spustiš
kao zlatokosa do svog princa
a mala lara uzme škare
od papira napravi šest pari ruku
svih šest će ti zatrebati
jedne za mamu
jedne za tatu
jedne za postavljanje stola
jedne za rukovanje sa strancima
jedne za noć
jedne za zimu
ja imam malu laru
stavim je na stol i kažem
budi mirna, mala lara,
brzo ću se vratiti
ali mala lara skoči na noge i kaže
livade ujesen uvenu,
ali ja ću otopiti ledenjak
ja ću donijeti sunce
ja ću pjevati u vlati
dok pjesma ne postane sjeme
ja imam malu laru
stavim je u krevet i kažem
sad spavaj mala lara
spavaj jer sutra moraš dugo hodati
a mala lara ustane kad zaspim
posadi livadu u dnevnoj sobi
i pjeva joj dok ne usne:
bila jednom mala lara
bila jednom mala lara
izrasla u hrast

Lara Mitraković

Pečuški Književni kurikulum

Drugi pečuški Književni kurikulum održan je 17. svibnja u Hrvatskom klubu Augusta Šenoe u organizaciji Hrvatske samouprave Pečuha. Voditelj Kurikula Vjekoslav Blažetin razgovarao je s pjesnikinjom Larom Mitraković. Tijekom poticajnog razgovora nazočni su mogli čuti mnogo o pjesništvu i lirskom ja, predstavljeno je stvaralaštvo Lare Mitraković i njezinih zbirki *Brojanje pogrešaka* i *Dva puta za jug* uz zbornik pjesama *Netko podvikne, djeca odrastu*. Lara je čitala svoje objavljene pjesme kao i pjesme iz rukopisne zbirke *Znam jednog dečka koji trči*.

Kako je u svojem uvodu naglasio Vjekoslav Blažetin, cilj je Književnog kurikula, koji organizira Hrvatska samouprava Pečuha, predstavljanje suvremenih hrvatskih književnika i njihovih djela Hrvatima u Mađarskoj. Tako je gošća prvog ovogodišnjeg Kurikula (od planirana četiri) bila književnica i znanstvenica Maša Kolanović, a druga je Lara Mitraković. „Osobno poznajem goste i na osnovi toga mogu ih nagovoriti da se odazovu na moj poziv i druže se s nama sat vremena ovdje u Hrvatskom klubu Augusta Šenoe“, rekao je Vjekoslav Blažetin i potom u kratkim natuknicama predstavio biografiju pjesnikinje Lare Mitraković. Nakon toga slijedio je poticajan razgovor Lare Mitraković i Vjekoslava Blažetina te na samom kraju predstavljanja razgovor s publikom koja je bila više nego zainteresirana i potaknuta književnim događanjem.

„Počela sam pisati u petom razredu osnovne škole, kad sam otkrila knjigu pjesama Arsena Dedića. Početci mog pisanja bili su prilično nevini i nespretni, ali se više nakon toga nisam odvojila od poezije. Na fakultetu sam se ozbiljnije počela baviti pjesništvom, uključila sam se u Književnu grupu 90+. Tad sam počela ozbiljnije shvaćati svoje pisanje i više raditi na pjesmama koje pišem, ponovno sam ih iščitavala i prepravljala, postala sam svjesnija samog postupka pisanja i zapravo počela slagati svoju prvu knjigu. Ali naučila sam *kontrolirati* pjesmu, izbaviti viškove, paziti na ritam i na to da motivski previše ne odlutam, da se držim željenog koncepta i ne odlutam previše u struju svijesti. Motivski se zapravo godinama vrtim u istom krugu, *ljubav* i *otok* kao mjesta koja formiraju moj lirski subjekt. Pokušala sam se odmaknuti od njih, ali shvatila sam da upravo oni čine moju poetiku i da se ne trebam nasilno odmicati od onoga što me okupira sve dok se prirodno ne dogodi pomak prema čemu drugom. Lirski subjekt mi je hrabar, vrcakav i obračunava se s problemima drukčije nego što se ja ponašam u stvarnosti, on se obračunava sa mnom

i na kraju pobjeđuje mene u pjesmi.“ Larina je poezija čitka i pitka, prohodna, želimo joj se vratiti i ponovno vidjeti sliku. Autorica ističe kako treba puno čitati, kontinuirano pisati, pjesmu čitati, raditi na njoj i dotjerivati je prije objavljivanja. Treba i vjerovati u čitatelja. Inspirira je šetnja u prirodi i komadići razgovora koje ulovi u letu, čudne situacije na ulici, estetika ružnoće, glazba koja igra važnu ulogu i u njezinu pjesništvu, otok i ljubav u svim oblicima.

Lara Mitraković rođena je 1992. godine u Splitu. Osnovnu školu i gimnaziju završila je na otoku Visu. Diplomirala je kroatistiku i sociologiju na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Njezina je poezija objavljena u više časopisa (*Tema, Poezija, Artikulacije...*), zbornika (*Hrvatska mlada lirika 2 – DHK, 2015., Rukopisi 41, Ekofeminizam, Između zelenih i ženskih studija – Durieux, 2020...*) i na portalima (*Kritična masa, Strane, Astronaut.ba...*). Jedna je od članica Književne grupe 90+. Sudjelovala je u rezidencijalnom projektu *Ulysses' Shelter* 2019. godine, tijekom kojeg je boravila na Mljetu, u Ljubljani i u Larissi (Grčka). Dosad je objavila knjige *Brojanje pogrešaka* (Matica hrvatska Karlovac, 2016., nagrada Grada Karlovca „Zdravko Pucak“), s drugim članovima Književne grupe 90+ zbornik *Netko podvikne, djeca*

Lara Mitraković i Vjekoslav Blažetin

odrastu (Fraktura, 2018.) te samostalno *Dva puta za jug* (Fraktura, 2019.). Sudjelovala je na različitim književnim i glazbenim festivalima, a za Dan žena 2021. s još 17 autorica objavljena je u aktivističkoj audiozborci *Bez zastoja i bez straha*, za koju je zaslužna Platforma za reproduktivnu pravdu. Pjesme su joj prevedene na rumunjski, slovenski, grčki, češki i francuski jezik.

Branka Pavić Blažetin

Hrvatska i poljska samouprava potpisale sporazum o suradnji

Hrvatska i poljska samouprava Staroga Budima – Bekašmeđera potpisale su okvirni sporazum o suradnji uz potporu Samouprave Óbuda – Békásmegyer. Suradnja je zamišljena s ciljem očuvanja vlastitog identiteta i kulture te zajedničkih vrijednosti obaju naroda.

„Mi ovdje u Starom Budimu – Bekašmeđeru uvijek smo se ponosili našom otvorenom zajednicom, šarenim kulturnim životom i vrijednostima koje predstavljaju narodnosne samouprave koje žive s nama.“

U potrazi za zajedničkim vrijednostima

Također možemo biti vrlo ponosni na činjenicu da naše nacionalnosti ne samo da prednjače u očuvanju i prenošenju vlastitih tradicija nego traže i prilike za povezivanje: kako bolje upoznati kulturu drugih, raditi zajedno i započeti zajedničke projekte. Stoga sa zadovoljstvom objavljujemo da su Hrvatska samouprava i Poljska narodnosna samouprava Staroga Budima – Bekašmeđera potpisale okvirni sporazum o suradnji uz potporu Samouprave Óbuda – Békásmegyer.

Među zajedničkim je planovima narodnosnih samouprava razmjena iskustava o tome kako izvući najviše iz svojih mogućih izvora. Nastoje pronaći područja i djelatnosti od kojih bi obje narodnosti okruga mogle imati koristi kroz partnerstvo.

Otvoreno i suradnički za okrug

Članovi poljske i hrvatske samouprave otvoreni su za svaku daljnju suradnju i žele usklađivati svoje godišnje planove u bu-

dučnosti, između ostalog organizirati zajedničke programe i međusobno posjećivati programe. Osim toga, odlučili su ostati u stalnom kontaktu kako bi zajednički rad u okrugu tekao neprekidno i kontinuirano.

Na potpisivanju okvirnog sporazuma o suradnji Poljsku samoupravu Starog Budima – Bekašmeđera predstavljala je predsjednica Korinna Wesolowski, a Hrvatsku samoupravu Staroga Budima – Bekašmeđera predsjednik dr. István Attila Szoboszlai. Na službenom događanju sudjelovao je i gradonačelnik Óbuda – Békásmegyera dr. László Kiss, koji je pozdravio inicijativu zajednica dviju narodnosti.

Hrvatska samouprava Staroga Budima – Bekašmeđera

Foto: Anna Németh

Ljeto na Starom Budimu

U sklopu manifestacije „Ljeto na Starom Budimu“ 24. lipnja 2023. priređen je Susret narodnosti u bekašmeđerskom Društvenom domu.

Dan narodnosti u 3. okrugu glavnog grada Mađarske posebno je događanje koje slavi raznolikost i bogatstvo kultura narodnosnih zajednica koje žive u toj četvrti u Budimpešti. Posjetiteljima priredbe pružila se prilika za upoznavanje s tradicijama i običajima te gastronomijom 12 nacionalnih manjina koje imaju svoje samouprave u Starom Budimu – Bekašmeđeru. Uz plesove, pjesme i gastronomske specijalitete svaka je zajednica predstavila svoju kulturu. Hrvatsko-mađarski i mađarsko-hrvatski rječnici, „Kratka povijest Hrvata u Mađarskoj“ ili „Hrvatska kuhinja“ samo su neka od izdanja Neprofitnog poduzeća za kulturnu, informativnu i izdavačku djelatnost „Croatica“ koja su zainteresirani mogli prelistati i kupiti. Na poziv predsjednika Hrvatske narodnosne samouprave Attila Szoboszlaja u hrvatskom dijelu kulturnog

programa tradicionalne pjesme zasvirali su članovi Udruge bunjevačkih Hrvata iz Aljmaša, a bunjevačke plesove izveli su članovi Plesne skupine „Zora“, također iz Aljmaša.

HG

Hrvatski dan u znaku prijateljstva

Hrvatsko selo Narda vrlo je aktivno u njegovanju hrvatskog nasljeđa. Načelnica Kristina Glavanić na čelu Mjesne samouprave u suradnji s Hrvatskom samoupravom posebno skrbi o tome, a veliku pomoć pruža i Murško Središće. Hrvatska zajednica mjesta svake godine priređuje Hrvatski dan kako bi njegovala hrvatsku kulturu i jezik, a s tog dana nikad ne izostaju ni prijatelji iz međimurškog grada. Tako je bilo i ove godine 24. lipnja na Hrvatskom danu u Nardi. Tamburaši, plesači i žitelji Murškog Središća, koje je predvodio gradonačelnik Dražen Srpak, s Nardancima su slavili vrijednosti hrvatskog naroda i veselili se zajedništvu.

Gradišćansko naselje Narda i međimurški grad Murško Središće 2014. godine potpisali su sporazum o suradnji i prijateljstvu, no suradnja koja je najaktivnija na kulturnom, sportskom i obrazovnom polju traje već mnogo duže. U sklopu suradnje ostvaruju se vrijedni projekti za obostranu korist. Upravo zbog toga nijedan Hrvatski dan u Nardi ne može proteći bez prijatelja iz Murškog Središća. Tijekom suradnje Murško Središće ponudilo je pomoć

Nardancima u učenju tambure. Voditelj tamburaške sekcije KUD-a „Mura“ pružio je stručnu pomoć tamburaškoj sekciji u Nardi, a isto je tako potpomagana i kupnja narodne nošnje. Prijateljski grad pomogao je gradišćanskom naselju i u sadnji novog drveća kad ga je zahvatilo nevrijeme i moglo bi se dalje nabrajati. Za sve su to vrlo zahvalni Hrvati iz Narde i posebno se trude njegovati hrvatsku kulturu. Hrvatski je dan upravo takva priredba na kojoj se sve to i očituje. Dan je započeo hrvatskom svetom misom koju su predvodili gradišćanski svećenici Vilmoš Harangozo i Branko Kornfeind, a zatim se nastavio bogatim kulturnim programom na dvorištu mjesnog doma kulture. Najsladi izvođači bili su djeca plesne skupine, koji su se prvi put predstavili s plesnom koreografijom, naime tek su u proljeće počeli vježbati plesove. Uz njih su bili vrlo vješti i učenici iz gornjočetranske osnovne škole koji su osvojili zavidne rezultate na jednom mrežnom natjecanju narodnih popijevaka. Mjesni Pjevački zbor „Lastavica“ uz pratnju Tamburaškog sastava „Žgano“ nagrađen je velikim pljeskom kao i Kulturno-umjetničko društvo „Mura“ iz Murškog Središća. Pjevač i glazbenik iz Austrije Ivo Šeparović iznenadio je publiku jednom prekrasnom pjesmom. U bogatu program Hrvatskog dana podjednako su uživali domaćini i gosti iz Hrvatske, a ono što je zauzelo posebno mjesto u srcima svih sudionika bilo je prijateljstvo koje već više desetljeća traje među žiteljima Murškog Središća i Narde.

Beta

Foto: Facebook Narda

NARDA – Pred 70 lit prvi načelnik Narde Kalman Varga (Varga Kálmán) i njegova žena Margita (Varga Kálmán, rođ. Vukits Margit) pred Bogom su obećali vjernost jedan drugomu. Dana 4. srpnja došli su u nardarsku crkvu da zahvalu Bogu za ovih 70 lit. Jubilaron željimo puno sriće, ljubavi, zdravlje u krugu familije. Neka ih Bog dugo živi u ljubavi, miru i zdravlju!

Zlatomisnik rodom iz Križevaca

Župnik dekan harkanjske rimokatoličke crkve Ladislav Ronta ove godine obilježava 50 godina svojeg zaređenja za svećenika. Zlatomisnik je tu veliku obljetnicu obilježio u svojoj župi u Harkanju (o čemu ćemo pisati u posebnom napisu), a 24. lipnja služio je svoju zlatnu misu i u svojem rodnom selu Križevcima u tamošnjoj crkvi. Ladislav Ronta, župnik zaslužni dekan, rođen je u Križevcima 21. rujna 1947. godine. Srednju je školu završio u Đuri (Győr) kod benediktinaca. Pohađao je tamošnju bogosloviju, ali je teologiju završio u Segedinu. Zaređen je 17. lipnja 1973. godine. Bio je kapelan i u Olasu, gdje ima i Hrvata, a kad je župnikovao u Bremenu, od 1979. godine, njemu je pripadao i Kašad, također hrvatsko naselje. Od 1993. godine župnik je u Šeljenu, gdje ima i naših Hrvata, a bio je i dušobrižnik Starinčana. Organizirao je crkveni hod, proštenje Srca Isusova u Drvljancima, gdje se svake godine okupi mnoštvo Hrvata iz Podravine i udaljenijih mjesta. Od 2000. godine župnik je i dekan u Harkanju, gdje također ima priliku služiti Hrvate koji su se on-

dje naselili i naše sunarodnjake iz Hrvatske koji dolaze u taj grad za vikend. Od 2012. godine bio je sedam godina voditelj Hrvatske referature Pečuške biskupije i sudjelovao u organiziranju hrvatskih misnih slavlja i događanja diljem biskupije. Uspostavio je živu prekograničnu suradnju s braćom svećenicima u Hrvatskoj. Služi svete mise na hrvatskom jeziku u svojoj župi u Salanti i Harkanju. Gdje god je Ladislav Ronta bio župnik, tamo je obnavljao crkve. 2022. godine proslavio je 75. rođendan, a 2023. slavi 50. godišnjicu svoje mlade mise. U svojoj župi u Harkanju zlatnu misu slavio je 17. lipnja, a nazočilo joj je više biskupa, pečuški biskup László Felföldi, umirovljeni pečuški biskup Mihály Mayer, đakovačko-osječki nadbiskup metropolit Đuro Hranić, brojni svećenici iz Pečuške biskupije i šire, prijatelji svećenici iz Hrvatske, vjernici te brojni Hrvati iz Harkanja i šire kao i pripadnici njemačke narodnosti u harkanjskoj župi.

Branka Pavić Blažetin

RUŠANI – U povodu blagdana Srpnice, kirvaja u Rušanima u Republici Hrvatskoj, 2. srpnja odigran je turnir dviju veteranskih momčadi iz Gradine i Martinaca (Zrinski – Veterani). Utakmica se odvijala u prijateljskom ozračju, a konačni je rezultat 5 : 5, donosi Facebook stranica Hrvatskog kulturnog i sportskog centra „Josip Gujaš Džuretin“.

IVANIDBA – U Ivanidbi (Drávaiványi) u sklopu programa „Mađarsko selo“ u dva kruga dodijeljena je potpora mjesnoj samoupravi za osuvremenjivanje seoskog doma. U zgradi je smješten načelnički ured te djeluje omladinski klub. Obnovom je Ivanidba dobila odgovarajući prostor za okupljanje seoske zajednice i razne aktivnosti. Izvršena je potpuna adaptacija zgrade, obnovljena vanjska fasada i unutarnji prostor te zamijenjena stolarija (prozori i vrata).

PODRAVSKE SESVETE – U Podravskim Sesvetama 1. srpnja pred mnogobrojnom je publikom održan drugi dan tradicionalnog petog „Ivanja v Sesvetam“ pod nazivom „Upoznajmo različitosti“. Na festivalu je sudjelovala i plesna skupina „Bubice“ iz Vršende. Kako donosi Facebook stranica Podravskih Sesveta, uz bogat kulturno-umjetnički program, paljenje Ivanjskog kresa, druženje uz tamburaše i romski sastav trubača vrijeme je brzo prošlo bez obzira na to što je manifestacija trajala do ponoći. Posjetitelji su mogli osjetiti čar izvornog, domaćeg podravskog folklor, čar veselja što su ga sa sobom donijele folklorne skupine, njihovu bezbrižnost i ljubav u svakom pogledu, plesu i pjesmi. Ali ono što smo prvi put imali prilike vidjeti i doživjeti u Podravskim Sesvetama bio je nastup kulturno-umjetničkih društava hrvatskih nacionalnih manjina koje su predstavile kulturu i tradiciju svojeg kraja te tako pokazale sve bogatstvo naše kulture. Ono što su pokazale folklorne udruge bilo je nezaboravno, dojmljivo, uzbudljivo i toliko nevjerojatno da je brojna publika ovacijama pozdravljala nastupe. A nastupili su: KUD „Kolo“ Narda, KUD „Hasan Mujezinović“ Cazin, Udruga žena Dinjevac, KUD „Prigorje“ Križevci, Češka beseda Virovitica, KUD „Ljiljan“ Rajevo Selo, KUD „Petar Preradović“ Grabrovnica, Zajednica Mađara grada Bjelovara, Srpsko kulturno društvo „Prosvjeta“ – pododbor Krnjak, Romski resursni centar Darda, KUD Mađara iz Vršende i domaćin – HFD „Sesvečice“. Domaćin Ivanja 2023. bilo je i ove godine Hrvatsko folklorno društvo „Sesvečice“ u suradnji s Općinom Podravske Sesvete, Turističkom zajednicom Dravski Peski te Vedrim radijom.

Mala stranica

Razglednice iz Zavičaja

Radovi polaznika kampa održanog od 18. do 25. lipnja u Zavičaju. Ovaj drugi kamp hrvatskog jezika okupio je učenike iz Bačke, Baranje i Podravine, i to iz devet škola gdje se hrvatski jezik predaje kao predmet. U kampu je sudjelovalo 60 djece s nastavnicima.

Bezbroj morskih priča i obiteljski roman iz pera Josipa Mihovića

Umirovljeni novinar Josip Mihović, dobitnik Nagrade „Zlatna penkala“, ponovno je obradovao čitatelje svojom novom dvojezičnom (hrvatsko-mađarskom) knjigom *Tengernyi nosztalgikus történet (Bezbroj morskih priča) / Još sve naše ni propalo* u nakladništvu Neprofitnog poduzeća „Croatica“. Knjiga je prvo predstavljena u gradskoj knjižnici u Jegerseku, a zatim 23. lipnja u Serdahelu u organizaciji Hrvatskog kulturno-prosvjetnog zavoda „Stipan Blažetin“, Hrvatske samouprave „Stipan Blažetin“ i Croatice, gdje je okupljene i autora pozdravila ravnateljica Zavoda Zorica Prosenjak Matola, a s autorom je razgovarala novinarka Hrvatskog glasnika Bernadeta Blažetin. Predstavljanje knjige s pomurskim i dalmatinskim pjesmama obogatili su pjevači pomurskih hrvatskih zborova i Tamburaški sastav „Pomurske žice“ iz Serdahela. Druga Croatičina izdanja predstavila je ravnateljica poduzeća Timea Šakan-Škrlin.

Nova Mihovićeva knjiga, peta, na tristo stranica nanovo zabavlja čitatelje s esejima, putopisima i kratkim pričama (na mađarskom i hrvatskom jeziku) o hrvatskim temama te s kratkim autobiografskim romanom. Mihović je i u novu knjigu uvrstio niz zanimljivih tema, tragajući za poveznicama hrvatske i mađarske prošlosti i kulture te želeći približiti vrijednosti i ljepote svoje matične domovine čitateljima koji slabije poznaju ili ne poznaju hrvatski jezik. Tražiti hrvatsko u mađarskim temama odnosno mađarsko u hrvatskim temama njegova je „mana“, rekao je autor na predstavljanju knjige. Naime, kao Sumartonac uvijek je imao na umu „svoje“ tj. hrvatske korijene (školo-vao se na hrvatskom polju) iako je radio na mađarskom području u mađarskom dnevnom listu. Mnogi od pomurskih Hrvata znaju da su se, dok je bio odgovorni urednik županijskog lista, u njemu često objavljivali napisi o hrvatskoj zajednici odnosno o hrvatskim temama makar na mađarskom jeziku. Peta Mihovićeva knjiga svjedoči o načitanosti autora o hrvatskim temama, o praćenju svakodnevice u Hrvatskoj, a ujedno i o traganju za pojedinostima međusobne prožetosti života Hrvata i Mađara. I peta je knjiga podijeljena na četiri poglavlja, u prvom pod naslovom „Velikani hrvatske prošlosti“ upoznajemo hrvatske književnike – nobelovca Ivu Andrića, Miroslava Krležu te Mariju Jurić Zagorku (na mađarskome jeziku) na čije je živote i stvaranje također utjecalo prožimanje hrvatske i mađarske kulture. O blaženom Alojziju Stepincu autor piše na obama jezicima. „Od Varaždina do Jadranske obale“ nosi naslov drugo poglavlje, koje sadržava putopise (na mađarskom jeziku) o krajevima i gradovima Hrvatske. Mihovićeve su neiscrpane inspiracije ljepota i autohtone vrijednosti Hr-

vatske – otoci Jadrana (Brač, Krk, Cres, Pag i dr.), gradovi kvarnerskog zaljeva, Nin, Ston i Lun. Opisuje ih s mnoštvom sitnih zanimljivosti, razgovara s mještanima, primjerice vlasnicima konoba i proizvođačem sirova. Iz njegovih napisa doznajemo što je skuta, posolica, baškota te druge pojedinosti određenog kraja, a to uspijeva ostvariti jedino odličnim poznavanjem hrvatskog i mađarskog jezika te kulture. U putopisima se pozabavio i gastronomijom, vinarstvom, florom i faunom određenog kraja te s drugim „sitnicama“ o kojima se ne piše u uobičajenim putopisima. Umirovljenog novinara zanimaju i vječne teme pisaca kao što su prolaznost i doživljeni trenuci dosadašnjeg života. O tim razmišljanjima možemo čitati tekstove na obama jezicima u poglavlju „Idemo li mi ili samo oblaci“. Jednu trećinu knjige zauzima autobiografski obiteljski roman na hrvatskome jeziku „Još sve naše ni propalo“ s adaptiranim naslovom domoljubne budnice Ljudevi-

ta Gaja „Još Hrvatska ni propala“ s kojim Mihović želi izreći kako još ima Hrvata u Pomurju u Mađarskoj koji čuvaju i njeguju svoj jezik i kulturu, no u razgovoru kao i u svojem obiteljskom romanu spominje problem asimilacije. Kratak obiteljski roman kroz život autorove obitelji i njegovih rođaka predstavlja povijest pomurskih Hrvata iz prošlog stoljeća – od bježanja 1956. godine preko čišćenja tavana od strane državnih službenika do narodne nošnje i seoskih običaja i dalje. Nakladnik je knjige umirovljeni ravnatelj Croatice Čaba Horvath. Format knjige je A5 (jednak prijašnjim njegovim knjigama). I ova peta knjiga također sadržava mnoštvo fotografija. Izdanje zainteresirani mogu kupiti kod autora odnosno u Croatici. Autor nije stao s petom knjigom. Umirovljenom novinaru Mihoviću pisanje je u krvi, pa ako ga zdravlje dobro posluži, bit će nastavka, rekao je na predstavljanju u Serdahelu.

Beta

S Josipom Mihovićem razgovarala je novinarka Hrvatskog glasnika Bernadeta Blažetin

Slavlje hrvatske glazbe i kulturnog nasljeđa

Hrvatske klape iz cijeloga svijeta pustile glas na pozornici HNK-a

U Hrvatskom narodnom kazalištu u Zagrebu u sklopu događanja „Susret klapa Hrvata izvan Republike Hrvatske” 11. lipnja nastupilo je osam klapa iz različitih dijelova svijeta, među njima i Ženska vokalna skupina „Biseri” iz Unde. Manifestacija za koju je program osmislio doajen klapskog pjevanja Joško Čaleta jedno je od važnijih događanja Hrvatske matice iseljenika, a ovoga puta održano je pod pokroviteljstvom Vlade Republike Hrvatske.

Nakon više od petnaest godina od posljednjeg susreta klapa iz hrvatske dijas-pore zagrebačka je publika imala priliku uživati u ponajboljim izvedbama klapa Hrvata izvan RH u sklopu glazbene manifestacije „Susret klapa Hrvata izvan Republike Hrvatske”. Klape koje su sudjelovale na manifestaciji pristigle su iz raznih dijelova svijeta, gdje u matičnim zemljama svojim djelovanjem promiču identitet hrvatskog naroda. Na samom početku posjetiteljima se obratio ravnatelj Hrvatske matice iseljenika Mijo Marić i istaknuo kako Hrvatska matica iseljenika već 70-ak godina okuplja hrvatske iseljenike iz cijeloga svijeta. Okupljenima su se obratili i Zvonko Milas, državni tajnik Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan RH, te Davor Ivo Stier, izaslanik predsjednika Hrvatskog sabora i zastupnik u Hrvatskom saboru.

Glazbeni program otvorila je klapa „Dalmari” iz Slovenije, nakon čega je slijedio nastup Ženske vokalne skupine „Biseri” iz Mađarske s dvjema narodnim pjesmama: „Divojka je zelen bor gojila” i „O da mi je cimentati more” u obradi Marka Rogošića.

Ženska vokalna skupina „Biseri” osnovana je 2010. godine. Djeluje kao najmlađa sekcija undanske Hrvatske udruge, a ime je izabrano s idejom da je biser najstariji čovjeku poznat dragi kamen, ujedno i simbol čistoće, vrijednosti i ženstvenosti. Članice su klape voditeljica Szabina Balogh, zatim Nikolett Gáti, Katalin Unger, Teréz Kiss Kövérné, Annamária Hanis, Viola Alaszné Unger, Karmela Payrits te Karina Lendvai, Barbara Hanis, Szimonetta Preiner i Vivien Fülöp. Fokus je njihova rada aktiviranje mlađih naraštaja u glazbene i društvene aktivnosti s ciljem osvještavanja važnosti očuvanja hrvatskog jezika i kulture. Članice klape „Biseri” pjevaju klapske i gradišćansko-hrvatske pjesme, a nastupale su u Austriji, Hrvatskoj, Slovačkoj i Mađarskoj. Iskustvo pokazuje da se gotovo 500 godina

Vokalna skupina „Biseri” iz Unde

Ravnatelj Hrvatske matice iseljenika Mijo Marić i voditeljica Vokalne skupine „Biseri” Szabina Balogh

star hrvatski jezik brzo asimilirao tijekom posljednjih nekoliko desetljeća.

Muška klapa „Zvizdan” stigla je iz Posušja, ženska klapa „Filiae Croatiae” iz Stuttgarta, a klapa Hrvatske katoličke župe „Croatia” iz Münchena. Klapa „Valovi” stigla je iz Buenos Airesa u Argentinu.

Klapsku večer zaključile su domaće klape „Dišpet” te „Stine”. Završnu pjesmu „Golubice bila” izvele su sve klape zajedno, nakon čega im je ravnatelj Hrvatske matice iseljenika Mijo Marić uručio zahvalnice za sudjelovanje na susretu i prigodne poklone.

Foto: HMI

Stručna ekskurzija djelatnika SŠ Viktorovac u Pečuh

Djelatnici Srednje škole Viktorovac iz Siska boravili su 5. srpnja 2023. u Pečuhu, gradu iznimno bogate povijesti, poznatom sveučilišnom središtu i jednom od najstarijih gradova u Mađarskoj. Uz posjet Hrvatskom klubu „August Šenoa“ poseban doživljaj predstavljao je i posjet pečuškoj katedrali i uspon na jedan od njezinih četiriju tornjeva. U kripti katedrale nalazi se i grob hrvatskog humanista latinista Janusa Pannoniusa (Ivana Česmičkog). Jednodnevna stručna ekskurzija bila je edukativna, zabavna i poticajna, kazuju izletnici. U Hrvatskom klubu „August Šenoa“ primio ih je voditelj Kluba Mišo Šarošac, koji ih je upoznao s Hrvatima u Pečuhu i s radom Kluba. Kroz grad ih je provela njihova stara poznanica i nastavnica u Hrvatskoj školi „Miroslav Krleža“ Marica Dudaš Gyöngyös, koja je s nekima od njih već u više navrata bila u kampu na jezeru Velence koji je za djecu iz Sisačko-moslavačke županije organizirala mađarska vlada.

BPB

LOTAR – U Lotaru je 24. lipnja održan Dan sela. Bogati sadržaji čekali su cijeloga dana zainteresirane, a u večernjim satima bal je svirao Orkestar „Badel“. Dan su zajedno organizirali Mjesna samouprava Lotara i Hrvatska narodnosna samouprava Lotara, doznaje Hrvatski glasnik.

Most preko Drave

Upravni odjel za graditeljstvo, zaštitu okoliša i imovinsko-pravne poslove Virovitičko-podravske županije izdao je Županijskoj upravi za ceste građevinsku dozvolu za građenje cestovnog armirano-betonskog mosta preko rijeke Drave (LC 40004 Pitomača – Križnica) za prvu fazu radova. Radovi će obuhvaćati: izgradnju gravitacijske obaloutvrde uz desnu obalu, izgradnju cestovnog mosta i pristupnih cesta, oblaganje korita uz temelj stupa budućeg mosta i izmještanje stupa nadzemne niskonaponske elektroenergetske mreže. Druga faza radova, ako se pokaže kao potreba, činit će izgradnju obaloutvrde na lijevoj strani rijeke Drave. Most će imati dvije prometne trake, kolnik od šest metara te dvije pješačke trake uz zaštitnu ogradu. Ukupna dužina mosta iznositi će 157,78, a širina 9,30 metara. Novi most preko Drave kod Križnice nalaziti će se nedaleko od trenutnog pješačkog visećeg mosta. Procijenjena vrijednost radova iznosi 8.692.348,53 eura. Novim dugoočekivanim cestovnim mostom spojiti će se naselje Križnica s ostatkom općine Pitomača. Trenutačno je Križnica povezana skelom preko rijeke Drave i pješačkim visećim mostom.

Izvor: www.vpz.hr/.../izdana-gradjevinska-dozvola-most.../

BUDIMPEŠTA – Na Sveučilištu „Loránd Eötvös“ u Budimpešti 7. srpnja 2023. održan je završni susret u sklopu specijalističkog programa *Innochange Project*, koji je organiziran u suradnji s partnerskim sveučilištima kao i jedinim nesveučilišnim partnerom: *Fil Rouge Capital*, najvećim start-up fondom u Hrvatskoj, 9. najvećim VC fondom u istočnoj Europi i 2. najaktivnijim u regiji (*European Capital Report 2021*). Uz predstavnike Sveučilišta „Loránd Eötvös“ sudjelovali su predstavnici EIT-a (European Institute of Innovation and Technology), Sveučilišta „Babes-Bolyai“ iz Rumunjske i Sveučilišta „Pavol Jozef Šafarik“ iz Slovačke. Na poziv organizatora na završnom događanju nazočio je i prigodno se obratio veleposlanik Republike Hrvatske u Mađarskoj dr. sc. Mladen Andrić.

XXIX. Bošnjakko sijelo
26. kolovoza 2023. godine u Kukinju

PROGRAM

07.00 Natjecanje u ribolovu – Horgászverseny
09.00 Mali nogomet - Kispályás foci
14.00 Revijalno kuhanje – Főzőverseny
Specijalni gost: Restoran „KOD BAKE“ – predstavlja se Moslavina
16.00 Sveta misa - Szentmise
17.00 Promocija dvojezične hrvatsko-mađarske kuharice *Hrvatska kuhinja – A Horvát konyha című horvát-magyar szakácskönyv bemutatója*
18.00 Kulturni program - Kulturális műsor
KUD Matija Gubec – Donji Miholjac:
• Folklorna skupina
• Tamburaški sastav
• Pjevačka skupina
• Tamburaški orkestar sa solistima
• Sandra i Robert Kopic
KUD Ladislav Matušek - Kukinju

21.00 Bal: Orkestar Glasovi iz Mohača

REPUBLICA HRVATSKA
Središnji državni ured za Hrvate
izvan Republike Hrvatske